

Elżbieta Dziubek, Leszek Kajzer, Janusz Pietrzak

Sadłowo, Zamek, st. 1, gm. Rypin,
woj. wrocławskie, AZP 38-52/5

Informator Archeologiczny : badania 30, 279

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czowoceglasty. Jama ta wypełniona była całkowicie popiołem (warstwa IIIa). Piec nr 1 osadzony był na podłożu z gliny (warstwa IV), która została przytransportowana z zewnątrz. Gлина ta służyła również jako spoiwo do kamieni i cegieł, z których wzniesiono ten obiekt. Funkcjonował on prawdopodobnie w okresie budowy zamku lub nieco później. Jego założenia są starsze od pieca nr 2, gdyż przykrywają go warstwa II i III interpretowane jako ślady dużego pożaru.

Szczegółowe rozpoznanie warstw znajdujących się na obszarze całego dziedzińca wewnętrznego pozwoli na dokładne określenie początków budowy zamku oraz kolejnych faz jego zniszczeń i odbudowy.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Nowym Sączu.

Badania będą kontynuowane.

SADŁOWO, Zamek, st. 1,
gm. Rypin,
woj. wrocławskie,
AZP 38-52/5

• późnośredniowieczny zamek rycerski rodu Świnków (XIV w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Elżbietę Dziubek, prof. dr. hab. Leszka Kajzera i mgr. Janusza Pietrzaka (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Wojewodę Włocławskiego. Trzeci sezon badań. Wytoczono 15 wykopów (XXIV-XXXVIII) o łącznej powierzchni 216 m² i orientacyjnej kubaturze 375 m³. Wykonano 12 odwiertów ręcznym świdrem geologicznym.

Zamek w Sadłowie funkcjonował od końca XIV aż do XVII w. Z racji swych rozmiarów rysuje się jako obiekt całkowicie odmienny od typowych późnośredniowiecznych zamków rycerskich na Niżu Polskim. Do ważnych odkryć w tym sezonie zaliczyć należy studnię, ostateczne rozpoznanie rzutu zamku i jego zaplecza oraz chronologiczne rozwarstwienie jego poszczególnych elementów. Pozyskano zbiór zabytków liczący 3921 artefaktów, w tym ułamki naczyń glinianych (2669) i destrukty kości zwierzęcych (1113), nieliczne przedmioty żelazne (m. in. gwoździe, fragmenty zbrojników pancerza, ostrogę z gwiaździstym bodźcem, noże, sprzączki, fragmenty wędzidla, krzesiwo ogniwkowe, sierp), kafle piecowe (naczyniowe i formowane w matrycach), ceramikę budowlaną itp. Wśród ceramiki naczyniowej przeważały okazy wypalane w atmosferze redukcyjnej. Po trzech sezonach badań nie ulega wątpliwości, że zamek składał się z dwóch stykających się ze sobą czworoboków: południowo-zachodniego i północno-wschodniego. Centralne miejsce w pierwszym czworoboku zajmowała wolno stojąca kamienica „wielka” – prostokąt o wymiarach 13,5 x 26,5 m, podzielony w przyziemiu na 3 części: sklepione pomieszczenie południowe (7,7 x 9 m), sień o szerokości 1,7-1,9 m i pomieszczenie północne (9 x 10,3 m), być może nakryte drewnianym stropem. Na nie zachowanej górnej kondygnacji mieściły się zapewne też 2-3 izby. Kamienicę otaczało miedzymurze szerokości około 5 m, okolone murem obwodowym. Do środkowej partii budynku przylegało od wschodu tzw. skrzydło południowe zamku. Był to dom murowany, jednotraktowy (6,3 x 13 m), piętrowy, którego izba wschodnia mieściła na poziomie parteru przelot bramny. Północna ściana skrzydła południowego stanowiła zarazem kurtynę drugiego czworoboku zamkowego, którego dwa boki (północny i wschodni) zamykały dwa wydłużone parterowe budynki, zapewne szachulcowe na murowanej podwalinie. Wydaje się, że przyszłoroczny sezon pozwoli na pełne rozpoznanie rozplanowania obiektu.

Materiały i dokumentacja do czasu opracowania przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Badania będą kontynuowane.

Sarnowo, st. 8,
gm. Stolno, woj. toruńskie

patrz: neolit

Sędzin Drugi, st. 23,
gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie

patrz: neolit

Sękowice, st. 7,
gm. Gubin, woj. zielonogórskie

patrz: wczesne średniowiecze

Sękowice, st. 9,
gm. Gubin, woj. zielonogórskie

patrz: wczesne średniowiecze